

arrangeert toch, daar hij eene samenkomst van Robespierre, Marat en Danton scheidt, die nooit heeft plaats gehad. Felix Dahn heeft in zijn *Kampf um Rom* zich een getrouw volger van Walter Scott getoond. Zijne studiën over de vroegere middeleeuwen zijn bewonderenswaardig, maar de behoefte tot idealisatie zijner stof in hem te sterk. Deze zelfde eigenaardigheid schijnt ook de Egyptische romans van Ebers te onderscheiden.

Met ongemeene inspanning heeft Gustave Flaubert alles onderzocht wat de historie, de kostumen, het huiselijk leven der Carthagers betreft, voordat hij *Salammbó* schreef. Met Flaubert treedt de historische roman in eene nieuwe periode. De dichtelijke opvatting der historische stof maakt plaats voor eene realistisch-naturalistische. De eenige merkwaardige leerling van Flaubert is Jean Lombard, die in zijne *L'Agonie* (1888) en in zijn *Byzance* (1890) eene allerbewonderenswaardigste kennis van het tijdvak van Heliogabalus en van den Byzantijnschen keizer Constantijn V heeft geopenbaard, naast een grooten hartstocht voor historische trouw in alle *realia*.

Bij ons is Van Lennep een goed leerling van Walter Scott geweest, den Engelschen meester het geheim van onderhoudend te vertellen afziend, de historie meer als zijne dienstbode, dan als zijne meesteres behandelend. Mevrouw Bosboom-Toussant heeft in studie der historische bronnen Van Lennep ver overtroffen. Zij heeft voor het tijdvak van Leicester wetenschappelijke verdiensten, alleen overtroffen door de *Tien jaren* van Fruin. Schimmel's historische romans: *Sinjeur Semeyns* en de *De kapitein van de Lijfgarde* staven, dat hij zich volkomen bewust is, welke eischen hij te vervullen heeft, wanneer hij eene historische stof kiest. Zijne vlijt evenaart die van Mevrouw Bosboom, zijne dichtelijke vlucht de hare.

In zijne voorstelling van belangrijke historische momenten — Willem III af-

scheid nemend van de Staten op het Binnenhof — Willem III met zijn leger Exeter binnentrekend — de slag aan de Boyne — heeft hij zijne historische trouw doen bewonderen. Zijn dramatische aanleg echter verleidt hem soms tot het aanwenden van knaleffekten, die de grenzen der waarschijnlijkheid schijnen te overschrijden. Deze kleine eigenaardigheid laat evenwel de schitterendste partijen van zijn kunstwerk geheel ongedeerd.

Overal, waar Willem III ten tooneele verschijnt, toont de dichter zich getroffen door de groote gebeurtenissen, die hij aanroert. Willem III is zijn historische held, romantisch hoofdpersoon blijft kapitein Semeyns. Juist in de voorstelling van den romantischen held openbaart Schimmel het meest zijne dramatische gaven. *De kapitein van de Lijfgarde* zou zeer geschikte stof kunnen leveren tot een historisch drama. De hoofdpersoon zou dan de mooie, woeste, verwaarloosde Maud, natuurlijke dochter van Jacobus II moeten worden. Het contrast tusschen deze en de deftige Geertruid, Semeyn's wettige vrouw, zou tot aangrijpende tooneelen kunnen leiden. Bij de eerste uitgaaf heeft zekere puriteinsche kritiek er Schimmel een verwijt van gemaakt, dat zijn held Semeyns door de bekoorlijke Maud in Engeland betooverd werd, terwijl zijne vrouw in Holland in zorgen achterbleef. Zulk eene kritiek verlangt, dat ieder auteur een volmaakt held voorstelle, of wel verantwoordelijk worde gesteld voor de hartstochten zijner hoofdpersonen. Het was juist het doel van den schrijver Semeyns door dezen schuldigen hartstocht te doen vallen, maar hem door schuldbesef tot verootmoediging, tot opstanding, tot zelfopoffering te bewegen. Juist in dezen greep schuilt een der voortreffelijkste eigenschappen van *Schimmel's Kapitein van de Lijfgarde*.

* * *